

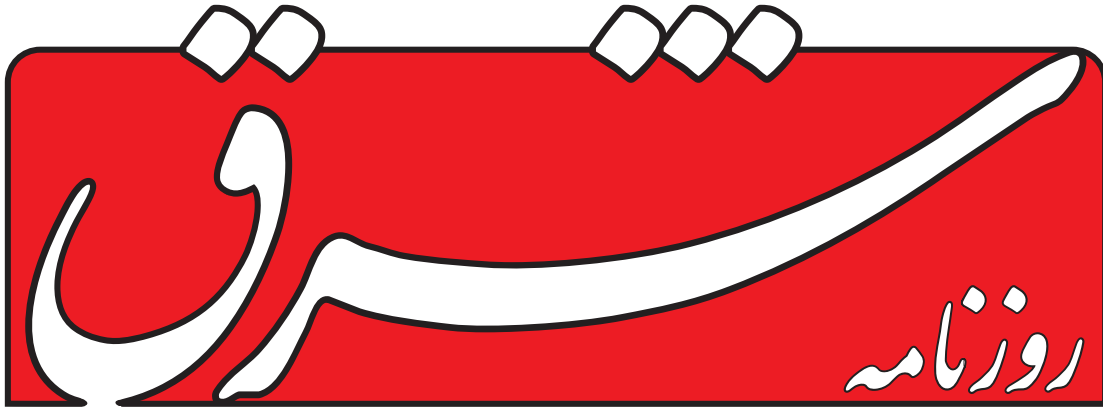
مقام معظم رهبری:

آرای باطله ابدًا به معنای جدایی افراد از نظام نیست

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری: مقام معظم رهبری صبح دوشنبه در سالروز شهادت آیت‌الله بهشتی و روز قوه قضائیه، در دیدار رئیس و مسئولان این قوه، ادامه مسیر اعتمادافزا و امیدبخش دو سال اخیر و استمرار اجرای سند...

صفحه ۳

سه‌شنبه ۸ تیر ۱۴۰۰ • ۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۲ • ۲۹ ژوئن ۲۰۲۱

سخنگوی مجلس اعلام کرد جزئیات مراسم تحلیف ابراهیم رئیسی

گروه سیاست: سخنگوی هیئت‌رئیس مجلس گفت: مراسم تحلیف رئیس‌جمهوری منتخب ۱۴ مردادماه با حضور مقامات خارجی و داخلی در محل مجلس شورای اسلامی برگزار می‌شود. سیدنظام‌الدین موسوی افزود: پس از برگزاری مراسم تنفیذ...

صفحه ۲

سال هجدهم • شماره ۴۰۲۸ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

تترها

همان ۸ نفر همان ۸ میلیون یورو!

صفحه ۱۱

حجت نظری، عضو شورای شهر در گفت‌وگو با «شرق» تهران را تنها شورا و شهرداری اداره نمی‌کنند

صفحه ۹

شاید ۵ درصد مردم ماهواره ندارند

صفحه ۳

وعده اصلاح حقوق به کارگران معترض

صفحه ۵

مردم در اتوبوس می‌میرند

صفحه ۵

اصلاحات به خون تازه‌ای نیاز دارد

صفحه ۳

حرف اول

حذف رانت‌ها؛ ممکن و مطلوب!؟

حسین حقگو . کارشناس اقتصادی

آقای رئیسی در گفت‌وگو رسانه‌های خود، اولویت‌دارترین و نخستین دستور خود در دولت آینده را خاتمه «بسترهای فسادزا» که ایجاد رانت می‌کنند عنوان کردند و افزودند: «یعنی دستگاه‌های اداری موظف هستند زمینه‌های رانت و فساد را از بین ببرند و این سازوکارها را اصلاح کنند». سؤال این است که آیا این اقدام اولاً ممکن و در ثانی مطلوب است؟! «رانت» از مفاهیم پیچیده اقتصادی است. در نظریه ریکاردو «رانت» در قالب مدل کشاورزی و کمیابی زمین و درآمد مازاد حاصل از زمین‌های مرغوب نسبت به زمین‌های با مرغوبیت کمتر مطرح شد؛ اما این اصطلاح در معنایی وسیع‌تر به بازدهی یک دارایی یا فعالیت که بیشتر از بازدهی بهترین فرصت ممکن بعد از آن باشد، اطلاق می‌شود. چنان‌که اگر سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بورس پنج میلیون تومان و سپرده‌گذاری همان مبلغ در بانک به‌عنوان سودآورترین فعالیت اقتصادی پس از آن، چهار میلیون تومان باشد، رانت حاصله یک میلیون تومان خواهد بود یا اگر برای عاملی، مبلغی بیش از چیزی پرداخت شود که برای حفظ کاربری کنونی آن لازم است، رانت ایجاد شده است؛ برای مثال اگر کسی ماهانه ۱۰ میلیون تومان حقوق بگیرد اما حاضر باشد با هشت میلیون تومان هم همان کار را انجام دهد، آن دو میلیون تفاوت، «رانت» محسوب می‌شود. همچنین است منابع حاصل از حق انحصاری در تولید و توزیع و تجارت (واردات و صادرات) و... که سودهای سرشار کارکنان را نصب بر خود را بشوندگان از این امتیازها می‌کند. در مجموع می‌توان چنان‌که در تداول عام معمول است، «رانت» را پول باآورده یا درآمدی دانست که بدون تلاش حاصل می‌شود، اما آنچه این موضوع را پیچیده می‌کند آن است که ایجاد «رانت» برآمده از ساختار و سازوکار اقتصادی یک جامعه در دوره زمانی طولانی است. به تعبیر داکلاس نورث «در نظام‌های دست‌رسی محدود خلق رانت تا آن اندازه که ابزاری برای برقراری ثبات باشد، نشانگانی از مشکل توسعه به حساب می‌آید و نه علت مشکل» (در سایه خشونت). بنابراین رانت با ماهیت جامعه‌ای که در آن پدیدار می‌شود ارتباط عمیق دارد و کاهش آن نیازمند تغییر راهبردی و نگرش‌ها و سیاست‌های اقتصادی و سیاسی و باز و رفتاری شدن این عرصه‌هاست و نه امری صرفاً بوروکراتیک و اداری که از عهده چند دستگاه اداری ساخته باشد.

ادامه در صفحه ۴

گفت‌وگو با سیدجلال ساداتیان از بازماندگان انفجار دفتر حزب جمهوری اسلامی

روایت یک بازمانده

چرا اصولگرایان طالبان را تطهیر می‌کنند؟

پیشنهاد تهران برای نشست سه‌جانبه ایران، افغانستان و پاکستان

صفحه‌های ۴ و ۲

یادداشت

عملکرد شورای نگهبان و روابط بین‌الملل*

مehدی سجادی اعلی سفير سابق ايران در ونزولا

اعلامیه جهانی وین-۱۹۹۳). همچنین در توافقات اجامی بین‌المللی تأکید شده است که حقوق مختلف حقوق بشر «تفکیک‌ناپذیر» بوده و دارای ارتباطات و وابستگی درونی هستند؛ به این معنا که برای مثال حقوق مردم و حق الناس مطرح در دایره مسئولیت نهادهای داخلی کشورها (در کشور ما شورای نگهبان و سایر ارگان‌های ذی‌ربط حاکمیتی) و حتی بین‌المللی نظیر شورای امنیت، مجمع عمومی و شورای حقوق بشر سازمان ملل، حتماً با سایر حقوق سیاسی و مدنی و حتی با حقوق اقتصادی از قبیل لزوم فرزندداری، بی‌شرفیت و توسعه و حقوق فرهنگی شهروندان به‌طور رقابت‌های ژئوپلیتیک» تشریح شود. قبل از ورود به بحث، همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، لازم است به یک واقعیت تاریخی در نظام بین‌المللی حقوق بشر اشاره شود. اساساً خاستگاه نظام کنونی روابط انسانی بین‌المللی، حقوق بشر و ساختارهای آن، غلیان تاریخی مردم مناطق مختلف جهان، به‌ویژه اروپا، برای استیفاء حقوق انسانی خود در بستر صلح و امنیت جمعی در سطح ملی و سپس در بطن تعامل بانک به‌عنوان سودآورترین فعالیت اقتصادی پس از آن، چهار میلیون تومان باشد، رانت حاصله یک میلیون تومان خواهد بود یا اگر برای عاملی، مبلغی بیش از چیزی پرداخت شود که برای حفظ کاربری کنونی آن لازم است، رانت ایجاد شده است؛ برای مثال اگر کسی ماهانه ۱۰ میلیون تومان حقوق بگیرد اما حاضر باشد با هشت میلیون تومان هم همان کار را انجام دهد، آن دو میلیون تفاوت، «رانت» محسوب می‌شود. همچنین است منابع حاصل از حق انحصاری در تولید و توزیع و تجارت (واردات و صادرات) و... که سودهای سرشار کارکنان را نصب بر خود را بشوندگان از این امتیازها می‌کند. در مجموع می‌توان چنان‌که در تداول عام معمول است، «رانت» را پول باآورده یا درآمدی دانست که بدون تلاش حاصل می‌شود، اما آنچه این موضوع را پیچیده می‌کند آن است که ایجاد «رانت» برآمده از ساختار و سازوکار اقتصادی یک جامعه در دوره زمانی طولانی است. به تعبیر داکلاس نورث «در نظام‌های دست‌رسی محدود خلق رانت تا آن اندازه که ابزاری برای برقراری ثبات باشد، نشانگانی از مشکل توسعه به حساب می‌آید و نه علت مشکل» (در سایه خشونت). بنابراین رانت با ماهیت جامعه‌ای که در آن پدیدار می‌شود ارتباط عمیق دارد و کاهش آن نیازمند تغییر راهبردی و نگرش‌ها و سیاست‌های اقتصادی و سیاسی و باز و رفتاری شدن این عرصه‌هاست و نه امری صرفاً بوروکراتیک و اداری که از عهده چند دستگاه اداری ساخته باشد.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

چرا تشکر نمی‌کنید!

مehدی سجادی پناه استاد دانشگاه

همیشه از خود می‌پرسم که اگر رئیس‌جمهور به قول خودش زودتر از قضیه بنزین ناخبر می‌شدند، آن‌وقت قرار بود چه اتفاقی در کشور رقم بخورد؟ آیا اساساً اعتراضی شکل نمی‌گرفت؟ یا تجمعات مردم به نحو بهتری اداره می‌شد؟ یا ممکن بود اساساً جلوی افزایش قیمت بنزین گرفته شود؟ یا... زیرا بر همگان واضح و مبهر است که افزایش قیمت سوخت (هزینه حمل‌ونقل) به‌عنوان یکی از اجزای قیمت تمام‌شده هر کالایی، چگونه می‌تواند به افزایش سطح عمومی قیمت‌ها (تورم) منجر شود؟ ولی به همان سیاق گذشته، قرار است که در این هفته قیمت لبنیات ۲۰ درصد گران شود. باز هم ممکن است شما به‌عنوان رئیس‌جمهور در جریان این موضوع قرار نگرفته باشید؟ ولی اگر تصور کنیم که در جریان قرار دارید، آن‌وقت می‌توانیم روی چه اقدامات شما حساب ویژه‌ای باز کنیم؟ به نظر می‌رسد که در این خصوص هم قطعاً عامل پیدایش چنین مشکلی «نظام توزیع» کشور است نه «نظام تولید». زیرا بعید است که گاوها خردمندانه اعتصاب کرده باشند یا از شدت عصبانیت پس از مشاهده روند قیمت‌ها و نرخ تورم سال‌های اخیر، شیرشان خشک شده باشد؟ مطمئناً باز موضوع واسطه‌ها و دلال‌ها در میان است که به‌دور از چشمان سازمان‌های مسئول، سال‌هاست در انتخابات را تحت تأثیر جدی قرار دهد...

ادامه در صفحه ۴

سرمقاله

پاس‌های نگران‌کننده

جاوید قربان‌اوغلی

رئیس‌جمهور منتخب در اولین مصاحبه مطبوعاتی خود گفته است: «سیاست خارجی دولت ما از برجام شروع نمی‌شود، به برجام هم محدود نخواهد شد». اینکه سیاست خارجی کشور از برجام شروع نمی‌شود و به آن نیز محدود نشود، گزاره صحیحی است که باید آن را به فال نیک گرفت. از این رویکرد استقبال و برای تحقق آن به ایشان کمک کرد. به عنوان یک کارشناس، ضعف بزرگ سیاست خارجی هشت سال روحانی غفلت (شاید ناخواسته) و تمرکز بیش از حد بر برجام و مسائل بین‌المللی در روابط دوجانبه و خصوصاً همسایگان بود. با این حال نمی‌توان این واقعیت را نادیده گرفت که به دلایل متعدد روابط خارجی کشور گروگان برجام و به بیان درست‌تر پرونده هسته‌ای است. تا زمانی که آن را پشت سر نگذاریم و از این عقبه عبور نکنیم، رفع تحریم‌های فلج‌کننده، روابط معمول اقتصادی با کشورها و نقل‌وانتقال مرسوم پول امری تقریباً دور از دسترس و به روال گذشته تقریباً محال خواهد بود. کمالاتی که روابط سیاسی عادی و معمول با کشورها نیز که راهگشای روابط اقتصادی-تجاری، سرمایه‌گذاری، انتقال تکنولوژی و رافع معضلات اقتصادی است، تا قبل از به‌نتیجه رسیدن برجام، به سفارتخانه‌های پرهزینه و گفت‌وگوهای دیپلماتیک در پایین‌ترین سطح محدود خواهد شد. ایران از کشورهای بزرگ، تأثیرگذار و با ظرفیت‌های ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک بی‌بدیل در منطقه است که تقریباً همه این ظرفیت‌ها بلااستفاده مانده است و رقیب منطقه‌ای ما با استفاده از محدودیت‌های سیاست خارجی کشورمان در جهت منافع خود نهایت بهره‌برداری را از آن می‌کنند. در یادداشت هفته گذشته در همین ستون گفته شد که برخلاف تصور منتج از نوار دکتر ظریف، رئیس‌جمهور و وزیر خارجه نقش بسیار مهمی در شکل‌گیری رویکرد سیاست خارجی و پیشبرد آن داشته‌اند و از اختیارات قابل توجهی برخوردارند. با این حال بر کسی پوشیده نیست که گرایش سیاسی رئیس‌جمهور مجریه و اینکه او به کدام جناح سیاسی تمایل بیشتری دارد، می‌تواند بر این اختیارات افزوده یا آن را محدود کند. به نظر می‌رسد شرایط کنونی کشور بهترین زمان استفاده از اختیارات حداکثری را در دستان جناب رئیسی قرار داده است. پیشوانه‌های نیرومندی همچون برخورداری از بالاترین سطح اعتماد و حمایت رهبری، حمایت قاطعانه مجلس شورای اسلامی (دعوت ایشان برای کاندیداتوری با بیش از ۲۲۰ امضای نمایندگان)، حمایت قوه قضائیه و تقریباً تمام نیروهای نظامی-انتظامی و دیگر ارکان اداره کشور ظرفیت‌های بزرگی را برای رئیس‌جمهور منتخب خلق کرده است. مهم‌ترین نیاز کشور در مقطع کنونی به فعالیت رساندن این همسویی سیاسی داخلی در عرصه سیاست خارجی و عبور کم‌هزینه از عقبه‌ای است که ذکر آن رفت. بارها از زمان رهبری شنیده‌ایم که تحریم‌های ظالمانه باید در اسرع وقت ممکن از کرده کشور و ملت که بهای سنگین آن را می‌پردازد، برداشته شود. پیشنهاد نگارنده بررسی دقیق، کارشناسانه و فارغ از شعار گره‌های کور سیاست خارجی است. موافق باشیم یا مخالف، اصولکار باشیم یا اصلاح‌طلب، باید ببینیم که بدون حل معضل سیاست خارجی و تعیین تکلیف راهبردی کلان کشور در این خصوص، چرخ‌های اقتصاد، صنعت، توسعه و روابط نرمال با کشورها به شمول همسایگان همچنان در بتلاق تحریم‌ها فرو رفته و هیچ اتفاقی در جهت عبور از این شرایط نخواهد افتاد. ۱۲ مرداد چند روز دیگر از راه می‌رسد.

ادامه در صفحه ۲

روزنامه شرق منتشر کرد جامع‌ترین تقویم فرهنگ، هنر و رسانه همراه با ۱۰۰ عکس رویداد مهم قرن قیمت: ۶۰ هزار تومان تلفن سفارش: ۸۸۹۰۳۵۴۸

برای درج تبلیغات خود در وبسایت روزنامه شرق با ما تماس بگیرید دومین روزنامه پر بازدید ایران در فضای مجازی sharghdaily.ir

ادامه در صفحه ۴